

Let izhaja vsaki teden
3 mesece L. 22, pol
L. 650. Pošta
v široki in ozki
nisi, zabavne, ...

Redna naročnina: za 1 mesec L. 8, —
za 3 mesece L. 22, —, za 6 mesecev L. 40, —
za leto L. 75, —, v inozemstvo mesečno
30 stot. — Oglasnina za 1 mm prostora
v običajnih oglasih L. 1, —, za enkratno
150, oglasne denarnih zavodov L. 2, —
prvi strani L. 2, —

EDINOST

Uredništvo in upravnništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglašilni, reklamacije in denar pa upravnisti. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarna "Edinost". Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Lord Rothermer in dr. Beneš

PRAGA, 25. julija 1927.

Lord Rothermer, znani angleški bogataš in lastnik londonskega lista "Daily Mail", si je nadel nalogo braniti madžarski narod. Bil je nekaj dni v Budimpešti in, ko se je povrnil v London, je objavil v svojem listu članek, v katerem dokazuje svetu, kako velika krivica je zadela Madžare v srednji Evropi. Lord Rothermer pravi, da je v interesu evropskega mira, da se popravi ta krivica. V svojem članku prihaže do zaključkov, katerih upravičenost bi mogel utemeljiti šele po dolgem proučevanju. Tega pa lord Rothermer, kot mu očita njegovi rojaki, ni storil. Radi tega slonijo njegove trditve na povsem enostranskih informacijah, tako da je vsa zadeva napravila vtis, kot da je kdo drugi lorda Rothermera navedel na to, da jih je napisal v list in se celo sam podpisal.

V svojem članku zahteva lord Rothermer revizijo trianonske mirovne pogodbe in končuje s pozivom, naj mednarodni kapital odloči svojo podporo državam Male antante in naj se sploh ve ne zanima zanje.

Ni treba še posebej poudarjati, da je ta članek Madžare zelo vznemiril. Pozdravili so Rothermerjev članek kot pričetek obnovitvene dobe v srednji Evropi in v duhu se si že ustvarjali nov zemljevid Evrope in so mu zahtevali meje po že zatemeljenih sledovih predvojne Evrope.

V Čehoslovaki, v Jugoslaviji in tako tudi v Rumuniji ta članek ni napravil nobenega vtisa. Politični krogi v teh državah mu niso priznali tolike važnosti, kot so želeli v Budimpešti. Interpelacija pa, ki je bila predana dr. Benešu v češkem senatu, ga je pripravila do tega, da je izrazil svoje mišljenje o vsej tej kampanji. On je na interpelaciji odgovoril in zavrnil vse trditve, ki jih je zapisal lord Rothermer v svojem članku. In s tem naj bi bila zadeva za Čehoslovaki rešena.

Toda Benešev odgovor ni pomiril lorda Rothermerja. Ta poslednji je marveč poslal pred kakimi 10 dnevi dr. Benešu z ozirom na njegov govor v senatu pismo, v katerem pravi v glavnem:

"Ni moj namen povzročiti v srednji Evropi vojno, kot ste dejali v čehoslovaki senatu o mojem članku. Nasprotno, hočem služiti miru. In sem preveč prepričan o vaših državnih sposobnostih, da bi mogel misliti, da verujete v trajen mir, dokler so pod oblastjo nasledstvenih držav kraji in pokrajine, v katerih prevladuje madžarski življenjski duh. Vi dobro veste, da je trianonska pogodba le radi tega taka, ker takratni predstavniki velesil niso imeli na razpolago dovolj potrebnega gradiva, na katerega podlagi bi se bili mogli v zadostni meri uveriti, da je teritorialno vprašanje Madžarske in njenih sedov zelo zamotano. Danes ima Madžarska tudi že svoje prijatelje, ki ne bodo nehali prej, dokler ne prepičajo vsega sveta, da se je zgodila Madžarom velika krivica. Čez 900.000 britskih vojakov in mornarjev ni žrtvalo v svetovni vojni svojih življenj zato, da se je mogla v nekem delu Evrope uveljaviti krivica."

Ob koncu svojega pisma poziva lord Rothermer ministra Beneša, naj objavi podatke o razlastitvenem postopanju proti madžarskim posestnikom na Čehoslovaki, kot je bilo določeno v členu 232. trianonske mirovne pogodbe. V dodatku k svojemu pismu navaja še razne krivice, ki se godijo Madžarom v neki nasledstveni državi.

Pričakovalo se je, da se bo glasil odgovor ministra Beneša na pismo lorda Rothermerja, ki je zasebnik in popolnoma neodvisen in svobodni človek, naj se da malo bolj poučiti o razmerah v srednji Evropi in se posebej v Madžarski.

Minister Beneš je tako-le odgovoril:

"Mylord!

Zahvaljujem se Vam za Vašo brzojavko in za laskave besede, ki ste mi jih naklonili. Čast mi je, opozoriti Vas na sledeče:

Predvsem nisem rabil gledati Vašega članka izrazov, ki jih navajate v svojem telegramu. Bržkone mojih besed niste razumeli, ali pa ste bili o njih napako poučeni.

Zal mi je, da ne morem z Vami diskutirati o nadaljnji vsebini Vaše brzojavke. Nahajam se v položaju uradnika in mi ni mogoče izreči vsega onega, kar bi hotel, kot je to mogoče Vam. Bil bi prisiljen primerjati razmere na Čehoslovaki s temi na Madžarskem, kar kot minister ne smem. V drugem slučaju bi namreč mogle moje besede komu prizadeži neprijetnosti. S tem pa ne bi v ničemer podprl dobrih odnosov med Čehoslovaki in njenimi sosedi. Iz tega razloga Vam odrekam odgovor na Vaše tozadevno pismo.

V ostalem pa sem rade volje pripravljen dati Vam vse informacije o manjšinskih razmerah na Čehoslovaki in na Madžarskem, kakršne so bile pred časom in kakršne vladajo sedaj. Stori bom to tem raje, ker sklepam po Vaši brzojavki, da so Vaše informacije — četudi iskreno mislite na mir, sporazumljenje in pravico — o srednjeevropskih razmerah nepopolne in mestoma celo napačne.

Prejmite izraze mojega spoštovanja. — Dr. Beneš.

Gospodarska bitka

Tarifne olajšave

RIM, 27. (Izv.) Sprva so v nekaterih krogih trdili, da bo korporacijski akcijski odbor za nadzorovanje cen, produkcijskih stroškov in plač začel takoj posloovati. Doznava pa se sedaj, da se bo uradno ustoličenje novega akcijskega odbora izvršila šele v prihodnjem mesecu.

Med različnimi sindikalnimi vprašanji, ki se sedaj rešujejo, je tudi vprašanje obrtnikov. V zvezi s tem vprašanjem je tudi sestanek, ki se je vršil te dni med zastopniki obrtnikov, zastopniki konfederacije industrijev in med delegati avtonomne federacije rokodelcev.

Proučuje se tudi vprašanje raznih tarifnih olajšav, ki jih bo vlada čim prej dovolila. Te olajšave se računajo na približno 160 milijonov lir, tako-le razdeljenih: 80 milijonov radi znižanja poštinskih pristojbin za pisma in dopisnice in 80 milijonov za znižanje nekaterih postavk železniških tarifov, ki naj nudi olajšave poljedelstvu in industriji.

Notranje ministrstvo je opozorilo finančnega ministra na želje in potrebe posameznih pokrajin glede pristojbin na trgovske posle. V prvih dneh avgusta se bo sestala v finančnem ministrstvu posvetovalna komisija ustanovljena z odlokom s dne 20. oktobra 1925., ki bo izrekla svoje mnenje glede tega vprašanja.

Tuji listi o Italiji

RIM, 27. (Izv.) "Informatore della Stampa" naglašaja, da služijo mnogi isti, posebno angleški in francoski, mednarodni masoneriji, ki vodi protifašistovsko kampanjo. Je pa na drugi strani tudi mnogo takih listov, v Franciji, Angliji in pri drugih narodih, ki ostro nastopajo proti svojim sobratom radi neprestanega napadanja fašizma in ki objavljajo tudi članke, v katerih poveljujejo delo, ki ga je izvršila fašistovska vlada. Tako je na pr. neki holandski list, amsterdamski "Telegraph", prinesel članek, v katerem pravi, da je fašistovska vlada uravnovesila drž. proračun, uredila državne finance in revalutirala lito.

Zračni promet v Albaniji

RIM, 27. "Gazzetta Ufficiale" objavlja kr. odlok s dne 7. julija 1927, s katerim se odobri konvencija, sklenjena 4. februarja 1927 v Rimu med italijansko vlado in družbo "Deutsche Luft-Hansa", lastnico delnic družbe za zračni promet "Adria Aero-Lloyd" v Tirani. "Fuft-Hansa" odstopa vse te delnice italijanski vladi, ki si pridržuje pravico oskrbovati, direktno ali pa potomo koncesij privatnim družbam, zračni promet na vseh onih progah, ki so bile v rokah družbe "Adria Aero-Lloyd".

Znižanje cen

časniškemu papirju

RIM, 27. (Izv.) V prostorih generalne konfederacije izdajateljev listov se se sestali zastopniki fašistovskega združenja izdajateljev listov in zastopniki nacionalne federacije izdajateljev papirja, da se domenijo o ceni papirja za časnike.

Dosežen je bil sporazum, na podlagi katerega se je določila cena časniškemu papirju v valjarskih franko tovarna na 158 lir za kvintal. Onim, ki bodo rabili samo papir italijanske produkcije, se bo dovolil popust, tako da bodo plačevali po 150 lir za q. Nova cena bo stopila v veljavo s 1. avgusta. Sporazum velja do 31. decembra t. l.

Cena časniškemu papirju, ki je bila meseca januarja določena 192.50 za stot, se bo torej znižala za 42.50 pri stotu.

Tajski promet

RIM, 27. Agencija "Italia d'Oggi" pravi, da je tajski promet v Italiji večji nego je bil lani. V juniju se je izkrcalo v Italijo 9453 tujcev, ki so bili po pripadnosti tako-le razdeljeni: 3218 iz Severne Amerike, 1700 Angležev, 1394 z Balkana, 757 iz Južne Amerike, 618 Nemcev in Avstrijcev, 401 Egiptčanov, 310 Francozov in Belgijcev. V istem mesecu lanskega leta je prispevalo v Italijo 8729 tujcev.

Liktorsko letališče

RIM, 27. (Izv.) Dela za izgraditev liktorskega letališča v Serpentari bodo kmalu dokončana. Letališče se bo otvorilo zračnemu prometu po vsej priliki že v oktobru.

Tabor na Snežniku

RIM, 27. Tiskovni urad fašistovske stranke sporoča, da se bo laboratorij skupin fašistovskih visokošolcev na Snežniku pričelo 15. avgusta. Pokrajinski tajnik na Reki Host Venturi bo do 11. avgusta sprejemal prijave.

Ameriške posojilo Vatikana

RIM, 27. (Izv.) Kakor znano, je Vatikani najel pred časom 2 milijona dolarjev posojila pri ameriških bankirjih. Realiziral je posojilo po 24.90 lir za dolar. Sedaj se mu je že posrečilo poravnati polovico posojila v znesku enega milijona dolarjev, plačanih po 18.50.

Konfirman pek

PALERMO, 27. V Agrigentu je neki Sala, lastnik pekarnice, ustavil delo in zaprl pekarno, ker je hotel na ta način protestirati radi uradne določitve cen kruha. Policija ga je aretirala in sodnik ga je obsojil na dva meseca in 27 dni zapore ter na dve leti policijskega nadzorstva. Prefektorna komisija pa ga je poslala za tri leta v konfinacijo.

Pravila združenja hotelirjev

RIM, 27. (Izv.) "Gazzetta Ufficiale" prinaša kr. odlok s dne 23. junija 1927, s katerim se odobrava nova pravila združenja italijanskih hotelirjev.

Mati poslanca Giunte umrla

FIRENZE, 27. Iz S. Piera a Sieve poročajo, da je tam umrla mati poslanca Giunte, podpredsednika poslanske zbornice.

Smrt senatorja

RIM, 27. Včeraj je umrl senator prof. Guglielmo Mengarini. Imel je 71 let.

Primo De Rivera

MADRID, 27. V intervjuu, ki ga je dovolil načelnik španske vlade poročevalcu lista "Nacion", je glede tangerskega vprašanja izjavil, da pričakuje s strani Francije v najkrajšem času odgovor na poslednjo špansko noto. Dejal je, da je zadeva nujna, ker se nahajajo v mednarodni maroški coni še vedno uporniki, ki jih pa ni mogoče ne zasledovati ne razorožiti. Kar se tiče španskega ozemlja v Maroku, je to očistočno in vlada na njem mir in red. Sicer pa je tudi v interesu špansko-francoskih prijateljskih odnosov, ki se podpirajo z obeh strani, da se tudi ta medsebojna zadeva v Maroku čimprej razreši.

Govor dr. Seipila

v avstrijskem državnem zboru

DUNAJ, 27. Včeraj se je sestel avstrijski državni zbor. Politični krogi so seji sledili z živim zanimanjem. Za časa seje so oblasti poskrbele za strogo varstveno službo. Vhode in okoli parlamenta so policijski agenti dobro zastražili. Bilo jih je mnogo tudi po hodnikih zbornice.

Ob 10.30 je predsednik Miklas otvoril sejo. Načelnik vlade Seipel je takoj povzel besedo.

Ob pričetku svojega govora je izrazil v imenu vlade sožalje družinam padlih. Povdaril je, da je bila žrtev žalostnih dunajskih dogodkov tudi avstrijska republika.

"In spričo tega je neodoljiva dolžnost parlamentarcev, da storijo vse, kar je v njihovi moči, da se v bodoče prepreči preliti krvi in da se posvetijo vse sile za notranjo obnovitev države."

Glede procesa v Schattendorfu je dr. Seipel dejal, da so izrekli pravorek potniki, ki ne pripadajo morda samo enemu ljudskemu razredu, ampak vsem in so torej izrekli pravorek kot predstavniki celokupnega javnega mnjenja. V ostalem pa je on v poslednjem času mislil na odpravo ali pa vsaj na radikalno preureditev ljudskega sodišča. Toda čas za tako važno reformo se mu ni zdel primeren. Pač pa je z druge strani pripravljen takoj sprejeti kak tozadeven predlog, ki bi bil predložen državnemu zboru.

Nato je govornik prešel na krvave dogodke same. Dejal je, da se je delna stavka namah spremenila v divjo demonstracijo. Dejal je, da se je temu prvemu dogodku policija uprla, da pa ni uporabljala strelnega orožja. In dr. Seipel govori na dolga o vseh spopadih in o postopanju policije. Ko so policijske oblasti uvidele, da policije ne zmore navala demonstrirajočih mas, so pozvale pokrajinskega vojaškega poveljnika, ki je obenem dunajski župan, naj jim da na razpolago vojaško pomoč. Seitz je zahteval odločno odklonil. To je prisililo policijskega ravatelja Schoberja, da je dal oborožiti policijske oddelke s puškami in na lastno odgovornost poklicati na pomoč vojaške oddelke.

"Menim", je dejal načelnik vlade, "da je vodila deželnega vojaškega poveljnika, ko je odrekel vojaško pomoč policiji, bejazen, da ne bi nastop vojašva izval divjo reakcijo razjuzjenih mas in s tem le še poslabšal že itak težki položaj."

Ta bojazen je bila neopravičena. Bil je namreč ravno nastop vojaških oddelkov, ki je ne da bi se niti enkrat ustreli, takoj spremenil vso situacijo. Sem prepričan, da bi ne bilo toliko človeških žrtve, če bi bilo vojaštvo nastopilo takoj ob pričetku demonstracij."

Nadalje je dr. Seipel kritiziral dunajsko občinsko policijo, češ da je presoja večina avstrijskega prebivalstva kot nevaren element, ki je povsem v nasprotju z ostalimi oboroženimi silami države. Na drugi strani pa je pohvalil zvestobo, ki so jo pokazali državni orožniki in policijski agenti.

Dr. Seipel je obsodil sklop delavskih združenj glede proglasitve generalne stavke, ker je povzročil le še bolj vznemirajoče razpoloženje v inozemstvu, kar bi bilo mogoče spraviti državo zares v nesrečo.

"Z velikim zadoščenjem moram potrčiti, da se ni v onih dneh nobena država vmešavala v naše notranje zadeve. Nevarno gibanje so zatrla naše lastne oborožene sile brez vsake tuje pomoči. Gotovo, da bi bile morale v drugem slučaju nastopiti naše sosedne države, ki ne bi mogle dopustiti, da bi neodgovorni elementi kalili njihove odnose z našo državo."

Dr. Seipel je zaključil svoj precej ostri govor s pozivom na zbornico, naj prepreči s konciliantno politiko eventualno ponovitev krvavih dogodkov in naj se zoperstavi vsem onim, ki bi hoteli kaliti mir in red v prestolici in kjerkoli drugod.

Hidroplanska postaja v Tivoliju

SPLIT, 27. (Izv.) Vojno ministrstvo je odobrilo večje kredite za gradbo hidroplanske postaje v Tivoliju.

MINISTRSKI PREDSEDNIK VUKIČEVIĆ

na sestanku z demokratskimi ministri

BEograd, 27. (Izv.) Kakor se je tekom današnjega dne doznalo, je bila včerajnja seja izvrševalnega odbora Jugoslovenske demokratske stranke odločilnega pomena. Danes opoldne so se demokratski ministri sestali z dr. Vukičevićem in je konferenca trajala do 14. ure. Kakor se doznava iz vladnih krogov, je na tem sestanku prišlo do sporazuma med Vukičevićem in dr. Marinkovićem. Dr. Vukičević se je izrazil pripravljenega zadostiti demokratskim zahtevam. In res takoj po sestanku z dr. Marinkovićem in drugimi demokratskimi ministri je predsednik vlade poklical k sebi načelnika personalnega oddelka v notranjem ministrstvu Antia in mu dal gotove naloge. V političnih krogih se misli, da mu je diktiral gotove spremembe v osebo notranjega ministrstva v zmislu demokratskih zahtev.

Demokratski ministri so bili po konferenci dobro razpoloženi in je minister Miović izjavil novinarjem, da je situacija popolnoma zadovoljiva in normalna. Dejal je tudi, da je v tem oziru sploh optimist. Načelnik vlade Vukičević je na vprašanje novinarjev, kaj more izjaviti o svojem sestanku z dr. Marinkovićem, istotako izjavil, da je situacija popolnoma normalna in da je on z razvojem dogodkov povsem zadovoljen.

Zvečer se je vršila dolga seja demokratskega izvrševalnega odbora, ki je bila posvečena izključno samo določevanju kandidatur. Davidović je izjavil, da bi sprejel kot nosilec liste kandidatur v Novem Sadu, če se najde primerna oseba, ki bi prevzela mesto njega kandidaturi v Beogradu, kjer je bil on izvoljen za nosilca liste.

Povratak jugoslovenske delegacije z Romunskega

BEograd, 27. (Izv.) Danes se je vrnila v Beograd jugoslovenska delegacija, ki je zastopala jugoslovensko državo pri pogrebu pokojnega kralja Ferdinanda. Član delegacije Stevo Pavlović, pomočnik ministra za zunanje stvari dr. Voje Marinkovića, je podal novinarjem sledečo izjavo:

"Zelo lepo smo potovali, izredno lepo so nas sprejeli. V najlepšem hotelu smo dobili najlepše apartamente. Našli smo tam iskrene prijatelje našega naroda. Med romunskim narodom vlada zelo velika žalost po pokojnem kralju. Na vsem potovanju smo videli plakati moške, ženske in otroke. Razne korporacije so klele na zemlji in so s solzami v očeh pele "Večnaja pamiat". Ceremonije so se vršile v dovršenem redu in s polnim okusom."

Velika tatvina v zagrebški nadškofijski palači

ZAGREB, 27. (Izv.) Prošla noč je neznan tat ukradel iz blagajne v nadškofijski palači 70 tisoč dinarjev. V sobi, kjer se je pripetila tatvina, je spal rektor Doskal sam. Legel je k počitku žepu je imel ključ ob blagajne. Okoli ene ure ponoči. V svojem žepu je imel ključ ob blagajne. Ob šesti uri zjutraj se je prebudil in je opazil, da nima več ključa, da pa je blagajna odprta na stežaj. Iz nje je izginilo 50.000 dinarjev, last zagrebskega semenišča in 20.000 dinarjev, ki so bili njegova privatna last.

Preiskava je ostala brez uspeha.

Kredit za gradbo pomorskega muzeja v Splitu

SPLIT, 27. (Izv.) Prometno ministrstvo je dovolilo kredit 400.000 dinarjev za gradbo pomorskega muzeja. Direkciji pomorskega prometa v Splitu je ministrstvo obenem dovolilo, da na razpolago potrebnemu zemljišče.

Polemika med nemškimi in belgijskim vojnim ministrom

BERLIN, 27. Agencija "Wolf Bureau" obvešča, da je bil nemški poslanik in Bruslju pooblaščen, naj izroči z ozirom na poslednjo belgijsko noto belgijski vladi nemški odgovor. V svojem odgovoru pravi, da je nemška vlada sprejela odgovor in da belgijski minister ne more ovreči s konkretnimi podatki poslednjih nemških ugotovitev. Ako kakemu ministru, ki ga kdo javno napade, ni mogoče odgovoriti z neovržnimi dokazi na dotični napad, ker ne sme objasniti svojih uradnih tajnosti, tedaj si pa javno mnenje ustvari svojo sodbo. In spričo tega se odreka nemška vlada novemu "memorandumu", v katerem bi ponovno protestirala pri belgijski vladi. V ostalem pa bi bil ta protest v celoti popolnoma upravičen.

SESTANEK POSLANIKA

BODRERA z de Hortyjem

BUDIMPEŠTA, 27. (Izv.) Današnji listi poročajo, da se je na Bledu sestel te dni bivši madžarski poslanik v Beogradu in sedanji poslanik v Rimu de Horty z italijanskim poslanikom Bodrerom. Včeraj se je de Horty povrnil v Budimpešto.

Takoj po svojem prihodu v madžarsko prestolnico je poselil madžarskega zunanjega ministra in je imel z njim daljšo konferenco. Pozneje je posetil še pomočnika zunanjega ministra grofa Khuen-Hedervarya.

Listi pripisujejo tem konferencam veliko politično važnost in domnevajo, da so v zvezi z vprašanjem madžarskega transita preko jugoslovenskega ozemlja. Po izjavah neke dobro poučene osebnosti, bo skušala Madžarska celo prevzeti posredovanje vlogo v nesporazumljenjih med Italijo in Jugoslavijo. Madžarska ima največje interese na tem, da pride Madžari in Jugoslavijo do čimprejšnjega popolnega sporazumljenja in do likvidacije vseh spornih vprašanj.

EGIPTOVSKI KRALJ FUAD I. v Parizu

LONDON, 26. Kralj Fuad I. je odpotoval v Pariz. V Pariz je dospel sinoči. Egiptovskega kralja spremlja Zuffikar paša, njegov ceremonijalni mojster. Na kolodvoru so ga sprejeli angleški poslanik v Parizu lord Crewe in druge visoke osebnosti.

Komunistični poslanec Pieck izgnan iz Avstrije

DUNAJ, 27. Kot smo poročali je bil nemški komunistični poslanec Pieck poleg drugega obsojen tudi na trajno izgnanstvo iz Avstrije. Včeraj ga je policijska straža spremljala do nemške meje. Pieck se je povrnil v Nemčijo, kjer je bil izvoljen v državni zbor kot komunistični poslanec.

Kongres francoske splošne delavske zveze

PARIZ, 27. (Izv.) Danes se je pričel kongres splošne delavske zveze, kateremu se pripisuje velika politična važnost. Kongres je otvoril Léon Youhu. Trajal bo kakke štiri ali pet dni.

Politične beležke

Ujedinjenje med vzhodno in zapadno cerkvijo

Dopisnik agencije "Ceps" je imel te dni o priliki unijonističnega kongresa v Velehradu razgovor z beograjskim katoliškim nadškofom dr. Rodjem, kateri mu je podal par zanimivih izjav o verskih razmerah v Jugoslaviji. Na dopisnikovo vprašanje, kakšne so verske razmere med katoličani v Jugoslaviji, je dr. Rodić odgovoril tako-le: "Narod je globoko pobožen, in to brez razlike veroizpovedi. Kar se tiče katoličanov, stoji njihovo versko življenje na najvišjem intelektualnem nivoju pri Slovencih. Tudi na Hrvaškem in v Slavoniji se je v zadnjem času v tem pogledu mnogo naredilo. Za kar gre hvala predvsem teološkim ustanovam. V Bosni je narod zelo reven, vera je pri njem globoko ukoreninjena. Še izza časa borb s Turki. Nesreča uči človeka moliti. V Bosni prevladuje franciskanski duh, kajti tamošnja duhovna uprava je delo franciskancev."

ZAVOD DR. GONČAROVA-FINETTI
TRST VIA FILIZZI 25 TEL. INT. 40-53

Stomatika

(TRGANJE V MOŠKU)
ODRAVLJENJE ZAJAMČENO V TREH DNEH
TRJANJAVNA (KURACIJA) V BOSTONU 10-12-13

Bila u Kantona utonilo 191 oseb

HONG-KONG, 26. Taifun, ki je divjal včeraj zjutraj preko Hong-Konga, ne da bi povzročil kaj škoda, je opustošil vso pokrajino jugovzhodno Kantona. Neka ladja, na katere krovu se je nahajalo 200 oseb, se je prevrnila in potopila, ž njo skoro vseh 200 potnikov. Trije motorni čolni angleške mornarice so pač prihiteli na pomoč, toda ladja je v trenutku izginila pod vodo, tako da je bilo mogoče rešiti od 200 oseb komaj devet.

SESTANEK POSLANIKA BODRERA z de Hortyjem

BUDIMPEŠTA, 27. (Izv.) Današnji listi poročajo, da se je na Bledu sestel te dni bivši madžarski poslanik v Beogradu in sedanji poslanik v Rimu de Horty z italijanskim poslanikom Bodrerom. Včeraj se je de Horty povrnil v Budimpešto.

Takoj po svojem prihodu v madžarsko prestolnico je poselil madžarskega zunanjega ministra in je imel z njim daljšo konferenco. Pozneje je posetil še pomočnika zunanjega ministra grofa Khuen-Hedervarya.

Listi pripisujejo tem konferencam veliko politično važnost in domnevajo, da so v zvezi z vprašanjem madžarskega transita preko jugoslovenskega ozemlja. Po izjavah neke dobro poučene osebnosti, bo skušala Madžarska celo prevzeti posredovanje vlogo v nesporazumljenjih med Italijo in Jugoslavijo. Madžarska ima največje interese na tem, da pride Madžari in Jugoslavijo do čimprejšnjega popolnega sporazumljenja in do likvidacije vseh spornih vprašanj.

EGIPTOVSKI KRALJ FUAD I. v Parizu

LONDON, 26. Kralj Fuad I. je odpotoval v Pariz. V Pariz je dospel sinoči. Egiptovskega kralja spremlja Zuffikar paša, njegov ceremonijalni mojster. Na kolodvoru so ga sprejeli angleški poslanik v Parizu lord Crewe in druge visoke osebnosti.

Komunistični poslanec Pieck izgnan iz Avstrije

DUNAJ, 27. Kot smo poročali je bil nemški komunistični poslanec Pieck poleg drugega obsojen tudi na trajno izgnanstvo iz Avstrije. Včeraj ga je policijska straža spremljala do nemške meje. Pieck se je povrnil v Nemčijo

Na vprašanje, kakšni so odnosi med katoličani in pravoslavnimi, je nadškof odgovoril sledeče:

«Družabno so odnosi med njimi dobri; sicer pride včasih tu pa tam do kakšnega majhnega trenja, kar pa v splošnem ne moti mirnega sožitja med pripadniki obeh veroizpovedi. Jugoslovanski narod je v verskem oziru tolerant. Komaj v poslednjem času je inteligenca začela napadati vero, kar se v gotovi meri očituje tudi v šolskem zakonu.»

Končno je dopisnik vprašal nadškofa, kakšno je njegovo mnenje o vprašanju ujedinjenja med obema cerkvama.

«Ne smemo si pričakovati neposrednih uspehov in tudi ne smemo računati na izpreobrnjenje v masah,» je odgovoril dr. Rodić. «Unijonistično delovanje mora stremeti predvsem za tem, da se odstranijo nesporazumljenja med katoličani in pravoslavnimi ter da se pridobijo za unijonistično idejo vodeče osebnosti. Agitacija in ustvarjanje spreobrnjenec bi imela za posledico samo nemire. Naučni red in mirna apologetika brez strasti sta sposobna, da pripomoreta do tega, kar je nam potrebno. Z medsebojnim spoznavanjem si moreta obe strani samo koristiti. Pri zadnji unijonistični konferenci v Ljubljani so bili navzoči tudi nekateri srbsko-pravoslavni profesorji bogoslovja iz Beograda. Prepričan sem, da bi bil marsikateri od njih prišel tudi v Velehrad, da bi bila povabljen na kongres tudi beogradska pravoslavna teološka fakulteta. Mi

katoličani moramo skrbno slediti pisanju pravoslavnih teologov in naša dolžnost je, da takoj odgovorimo na razne predloge. Pri unijonističnem delovanju nas mora voditi načelo: «Caritas omnia vincit».

Potni listi za vse Evrope
Mednarodni turistični kongres na Dunaju je sklenil podeljati pri vladah vseh evropskih držav, da bi uvedle poseben potni list, s katerim bi bilo mogoče brez vsakih posebnih formalnosti potovati po vsej Evropi. Ako bo akcija turistovskega kongresa imela pričakovani uspeh, se bo tujski promet v Evropi brez dvoma zelo povzdignil.

Rabindranat Tagore v Rusiji.
Član leningrajske akademije Ščerbackij je prejel te dni od Rabindranatha Tagoreja pismo, v katerem mu slavi indijski pesnik naznanja, da namerava v septembru mesecu tega leta posetiti Rusijo, da se na lastne oči prepriča o tamšnjem kulturnem življenju ter šolskih razmerah.

Poljsko-nemška pogodba za trgovinsko pogodbo.
To dni se je vrnil iz Berlina v Varsovo nemški poslanik Rauscher, ki je konferiral s člani svoje vlade o možnosti obnovitve pogajanj za sklenitev nemško-poljske trgovinske pogodbe. Par dni po povratku je Rauscherja sprejel v avdienci poslanik Kroll, ki nadomestuje bolnega poljskega ministra za zunanje zadeve Zaleskega, in pri tej priliki je nemški poslanik poročal o uspehih svojega potovanja v Berlin. Izid pogovora med njima ni znan, vendar pa sklepajo merodajni krogi, da bodo pogajanja za trgovinsko pogodbo obnovljena v jeseni.

Včeraj smo imeli na trgu sledeče cene:
Zelenjava: Česen 130 L za kvintal; rdeča pesa za kubo 50 do 120; pesa navadna 70-140; korenje 120-130; navadno zelje 90 do 100; vrzote 120-140; čebula 40 do 80; kumare 70-80; fižol v stročju 150-200; fižol v stročju za luštenje 150-180; ananase 80-140; paprika zelena in ruda 160-260; krompir 55-75; poper za kubo 150; grah 120-160; paradižniki 40 do 110; špinaca 80-160; fižol v stročju zelen, ozek 180-240; buče za kubo 80-200.

Sadje: Breskve 180-700; marelice 200-260; amoli 70-240; jagode 550-650; fige 120-260; limone 25-35 za zabo; jabolka 40 do 100; hruške 50-450; vodne melone 160-120; češnje 120-220; ranglo 100-200; grozdje 220-329.
Cene brutto per netto.

TELESNA VZGOJA - SPORT

Plavanje
Kot že javljeno, se bo vršil v nedeljo 7. avgusta plavalni mešič. Izvajale se bodo sledeče discipline: prosti plavanje: 50 m, 200 m, 400 m in 1500 m; prsno plavanje: 100 metrov; hrbtno plavanje: 100 m; za dano prosti plavanje: 50 m; moška štafeta: 4x50 m. Vpisovanje v prostorih D. K. N. Tommaso dne 2. avgusta ob torkih, sredah in sobotah od 19. do 21. ure. Vse ostale informacije se dobijo istotam, Via G. Zanetti 1/L, v označenih dnevi. Opozorjajo se članice, da prijavijo plavalce pravočasno, ker se po določenem roku ne bodo več upoštevale nobene prijave.

V. P. P.
S. S. Audax (Kobarid) - Čuklja (Bovec) 1:1

V nedeljo, dne 24. julija, se je odigrala v Bovecu ob obilni udeležbi ljubiteljev sporta nogometna tekma med tema četama.

V pričetku so bila med občinstvom različna mnenja. Bovičani so uvideli, da nimajo pred seboj čete, kakor je bila lansko leto. To je pokazal že prvi napad vrlega Audaxa, čigar strel pa ni zadell čuklje. Čuklja se vrže v boj s tem večjo bojevitostjo. Mogoče jim je bil prvi poskus Audaxa v spodbudo. Zagrabil je za vajeti, ki jih ni več izpuštila prvi polčas. Kobaridski vratar je bil večkrat ogrožen, kljub temu, da sta ga backa zvesto varovala. Zlasti manjši se je odlikoval s svojimi energičnimi, sigurnimi izpadi. Okoli 16. minute se Audaxu posreči preiti v napad, desno krilo strelja, toda na svojem poletu v kazenskem prostoru žoga zadene roko branilca Čuklje, sledi enajstmetrovka, ki pa zleti visoko nad vrati. Bovičani neprestano napadajo, uporabljajo pri svojih izpadih dobro zalaganje, v katerem Audax ni izvečan. V 36. minuti Kobarid utrpel prvi gol. Par minut pozneje zabije levo krilo Čuklje prvi gol. Se par lepih napadov Čuklje, ki pa se razbijejo ob vztrajni branbi branilcev.

Drugi polčas se je nekoliko razlikoval od prvega. V prvi polovici igre je igral Kobarid proti solncu, kar je igralcem precej nagajalo. Igrišče je za spoznanje opolzn. Bovičani so te ugodnosti pridno izrabljali. Najbrže bi tudi več golov zabili, ako bi ne Kobarid imel tako dobrih branilcev in vratarja. V tem času je premoč, a vseeno ima vodstvo igre Čuklja. V 15. minuti utrpel Bovec prvi kot. Sledil je izpad Audaxa, ki konča s strelom v vrata. — Goal. Kobarid je izenačil in rešil čast. Bovičani napenjajo moči — želja po zmagi. Igra postaja vedno bolj mučna za gledalce, ker žoga končuje vedno zunaj igre. Par minut pred koncem igre napnejo Bovičani zadnjo silo, nudi se jim pred vrati najlepši moment cele igre. Drzni vratar Audaxa se začne med svojega branilca in dvojico napadalcev ter odbije srečno žogo. Buren aplavz publike, ki je bila precej živa, a dostojna.

Iz tržaškega življenja

Dve delavki padli z zidanskega odra
V novi justični palači, ki jo gradijo v ulici Coroneo, sta včeraj delali med drugimi delavci tudi dnevničarici Evfemija Boletich, stara 22 let, stanujoča v zagati Falchi št. 6, in njena 29-letna sestra Marije, poročena Mosconi, stanujoča v ulici Giulia št. 67. Na zidanskem odru v višini prvega nadstropja sta nakladali malto v posode, ki sta jih potem nosili zidarjem. Med delom se je eden, ki je bil očitno prešibak, nenadoma podrl in ženski sta padli z višine kakih 5 metrov na tla. Pri tem sta se obe hudo poškodovali; Evfemija je zadobila številne rane in praske po prsih, nogah in rokah, njena sestra pa se je ranila na več mestih na desni nogi, ki si jo je tudi izpahnila, na levi roki in poleg tega si je tudi poškodovala levo oko. Ponesrečenki sta dobili prvo pomoč od zdravnikov rešilne postaje, ki je bil telefonično poklican na lice mesta, nato sta bili prepeljani v mestno bolnišnico, kjer so ju sprejeli v kirurški oddelki. Evfemija bo ozdravila — če ne nastopijo kakšne komplikacije — v približno 14 dneh, dočim se bo morala njena sestra zdraviti manj 3 tedne.

Našne nezgode
Pri delu v tovarni strojev pri Sv. Andreju je 36-letni mehanik Fran Stubej, stanujoč v ulici Tartini št. 8, včeraj jutraj prišel z desno roko med zobasto kolesje strojnega stroja, ki mu je hudo razmrazilo dva prsta. Nesrečni mož je dobil prvo pomoč od zdravnikov rešilne postaje, nato je bil prepeljan v mestno bolnišnico. Zdravili se bo moral kakih 14 dni.

Na parniku «Conte Grande», ki ga degražujejo v ladjedelnici S. Marco, se je 19-letni tesar Josip Jerman, stanujoč v Miljah, včeraj jutraj med delom po nesreči tako hudo vsek s sekuro v desno nogo, da je zadobil široko, do kosti segajočo rano nad stopalom. Siromak je bil prepeljan z avtomobilom rešilne postaje v mestno bolnišnico, kjer se bo zdravil — ako ne nastopijo kakšne komplikacije — kakih 15 dni.

42-letni poštni uslužbenec Josip Zubich, stanujoč v ulici Pozzo št. 2, je sinoči okoli 19. ure prenašati pošto iz poštnega urada na glavni postaji k vlakom, s katerim čez postajo je hotel preko tira, po katerem je baš tedaj privozila lokomotiva, ki je Zubich ni pravčasno zapazil. V zadnjem hipu, ko je opazil nevarnost, je sicer naglo odskočil, a kljub temu ga je lokomotiva zadela od strani in ga podrla. Pri padcu je Zubich zadobil precej hude poškodbe po glavi in drugih delih telesa. Dobil je prvo pomoč od zdravnikov rešilne postaje, nato je bil na lastno željo prepeljan domov in prepuščen domači oskrbi.

Krvav pretep — Tri osebe ranjene
V hiši št. 7 v ulici Vidali je sinoči okoli 21. ure izbruhnil divji prepri, tekom katerega so bile kar

tri osebe ranjene in so morale iskati pomoči v mestni bolnišnici. V omenjeni hiši sta stanovala s svojima družinama 44-letni bančni sluga Josip Tollu in 29-letni krojač Dominik Longo, ki sta se že del časa precej pisano gledala. Temu je dala povod okolščina, da se je Tollu žena svojca žaljivo izrazila o ženski, s katero živi Longo v naravnem zakonu. Tedaj je med Tolluovo ženo in Longovo nezakonsko družico, 25-letno Ido Carpenetti, nastalo sovraštvo, ki je doseglo svoj vrhunec te dni, ko je Carpenettijeva vložila na sodnijski tožbo radi žaljenja časti proti Tolluovi, ker jo je ta nedavno zopet obrekovala. Zdi se, da Tolluova nikakor ni hotela mirovati s svojim opravičljivim jezikom, kajti sinoči, ko je srečala na stopnicah otroka Carpenettijevo, ga je jezo zapodila in pri tej priliki se je zopet žaljivo izrazila o njegovi materi.

Okoli 21. ure je Longo, ki je medtem zvedel za vso stvar, srečal na stopnicah Tolluja in se pričel pretekati s njim. V prerekanje sta posegli tudi obe ženski, ki ju je privabil hrup, in kmalu se je razvil srdit pretep. V divjem ravsju in kavsu je Tollu potegnil bodalo, zabodel Longoto v desno stegno, Carpenettijeva pa dvakrat v prsa in v levo ramo. Od svoje strani pa je Longo ranil Tolluovo z nožem na glavi. Divjemu pretepu so napravili konec orožniki, ki so poklicali na lice mesta zdravniško rešilno postajo, kateri je dal prepeljati ranjence v mestno bolnišnico, kjer so dobili potrebno pomoč. Carpenettijeva je morala ostati v bolnišnici, ker so njene rane precej nevarne. Tollu in Longo sta bila po zaslišanju pridržana v zaporu.

IDRIJA PRI BAŠLI

V spomin pokojnega Vincenca Balog.
Kakor smo na kratko že poročali, je pretekli točen tujak nenadoma preminul 25 letni Vincenc Balog, uslužbenec kot poslovođa pri tukajšnji Gospodarski zadrugi. Pretekli četrtek okrog 21. ure se je šel v družbi dveh svojih tovaršev kopat v reko Idrijo, ki teče mimo naše vasi. Ko so se po končanem kopanju začeli že zopet oblačiti, je on z namenom, da bi splaval na nasprotni breg, skočil še enkrat v vodo in začel plavati. Kmalu pa se je kar brez glasu potopil na dno kake 3-4 m globoke vode, odkoder so ga kmalu na to potegnili popolnoma mrtvega. Ker je bila smrt hipna, se splošno sodi, da je začel v vodi kap, ker drugače si ne moremo misliti, da se je tako hitro potopil, ker je znal zelo dobro plavati.

Pokojnik je bil pri vseh, ki so ga poznali, splošno priljubljen radi prirojene inu družabnosti in svoje marljivosti. Pri naši Gospodarski zadrugi, ki je z njim mnogo izžubila, je bil uslužbenec že od njene ustanovitve sem. Več časa je vodil podružnico v Podmelcu, zadnji dve leti pa je bil nastavljen kot poslovođa v tukajšnji centrali. Pri svojem delu je bil točen, vreden in natančen. Zato je bil kakor pri vodstvu, tako tudi pri članih spoštovan in priljubljen. To je pokazal tudi njegov pogreb, ki se je vršil pretekli soboto ob mnogostevilni udeležbi občinstva ob blizu in daleč. Kot zadnji pozdrav je bilo pokojniku poklonjenih mnogo krasnih vencev. Darovali so mu jih Gospodarska zadruga, Prosvetno društvo kot svojemu članu, Dekliški krožek in drugi. Domači možki pevski zbor pa mu je zapel v slovo tri ganljive in v srce segajoče žalostinke.

Dragi Vincenc! Odšel si od nas v najlepši dobi svojega tako kratkega življenja. Komaj si začel živeti — in že si moral zapustiti svoje stariše, brata, sestre in nas, svoje prijatelje in tovariše, neutožljivo žalujejo po tebi. Ni Te več med nami, a Tvoj spomin je ostal in ostane v nas za vedno. Bodi Ti lahka domača gruda.

Tovariši.

POD NANOSOM IN NA NANOSU

Pod Nanosom leži lepa Vipavska dolina, ki se je te dni končno zopet napila hladnega dežja. Vihra, ki je prihrula v soboto zvečer, je bila prav potrebna za polje, ki je že ginilo pod vročo sušo. Škoda, da je dež lil s preveliko silo. Vendar pa so se zlasti koruzna polja oživila, dočim krompirju dež ni več koristil. Trta kaže še vedno lepo. Letos bodo Vipavci imeli dosti vina, če ne bo prišla zopet kakšna toča. Pa tudi te dni se je že za neobdobje prikazala na robih vipavškega kotla. Kot se govori, jo je padlo nekaj pri Rozelju. Pa ni naprila veliko škode. Nanos je pričelo obiskovati precej izletnikov. Sicer ne hodijo vsi samo na njegove najvišje vrhove (Grmado, Javornik, Debeli vrh), pač pa se ustavljajo po nanoskih planotah kar po cele tedne. Blažon in Abram imata stalno vsako leto nekoliko takih izletnikov, po večini kakih trških uradnikov, učiteljev in uradnic. Zanimivo je to, da taka izletišča v gorah — vsaj na Nanosu — ne stanejo dosti, torej v tem oziru se ni bati. Sploh je hrana, zlasti kar se tiče tečne mlečne — jako cena. Skoro zastoj. Zato se sme upati, da se bodo izletniki posluževali zdravil in svežih gorskih izletišč. Na gori se mestni človek najlažje okrepča.

SOLKAN

Roko mu je odrezalo.

Sestnajstletni fant Miloš Ivan, doma iz Solkana, je bil zaposlen na žagi tverdega Valenta. Ko je v torek popoldne opravil svoje delo, ga je zadela težka nesreča. Stroj mu je namreč po nekem naključju popolnoma odtrgal levo roko nad komolcem. Vrh tega ga je še močno ranilo ob levi bok in mu zlomilo kost. Okolu stoječi so poklicali takoj Zeleni križ, ki je nesrečnega prepeljal v mestno bolnico.

Ko je došel zadnji dež, so tudi polja in vrtni okrog Solkana nekoliko oživeli. Vendar je suša že precej škodila. — Ako hodiš — pešak po naši cesti, zlasti kadar je vroče in so ceste suhe, si kmalu bel kot mlinar. Mimo namreč dirajo avtomobili, kot bi bili v Monzi na avtodromu, in se ne zmenijo za predpise, ki vise po stenah in kriče zaman: «Ne več kot 15 km na uro!» Dobro bi jih bilo nekoliko opomniti. Da se očistimo nabrane prahu se pogosto obračamo k ljubljeni Soči, bistri in hladni «čerkri planini», ki nas očisti in nas pohladi od neznosne dnevnne vročine. Omenil bi še to. Včasih smo, če smo hoteli iti na postajo, že pri Solkanu krenili v skladišče, sedaj so pa tisti dohod zaprli in tako moramo najprej v Gorico, od tam pa potem skozi glavni vhod na postajo. Seveda s tem zamudimo veliko časa. Tudi v tem oziru bi se dalo morda kaj odpruči. Zlasti še, ko je to posebnost za voznike iz Solkana. Kateri morajo, če hočejo priti na postajo, v Gorico na glavno postajo in šele potem nazaj do skladišča, ki leži proti Solkanu. Drugače je v Solkanu po starem.

DNEVNE VESTI

Za obvarovanje gozdov

Radi velike vročine postaja nevarnost gozdnih požarov, posebno po borovih nasadih na Krasu, vedno večja. V zadnjem času je bilo v deželi znanih požarov in krivdo je treba pripisovati neprevidnosti onih, ki hodijo v gozdove, in pa dejstvu, da se ne držijo zakonitih predpisov glede te stvari. Radi resne nevarnosti in škode, ki pretita radi takih požarov gozdarstvu, katero potrebuje najboljše in vneto pospeševanje s strani vseh, ki so neposredno ali posredno pristojni ali odgovorni v tej stvari, je prefekt opozoril na vse to oblastva in podrejene jim organe ter spominja vse na sledeče točke:

- 1.) Pristop v gozde je prepovedan vsem, ki niso zaposleni na delu v njem ali ki nimajo posebne naloge gozde obiskovati.
- 2.) Prepovedano je v gozdu zažigati ogenj in istotako v razdalji na manj nego 50 metrov od njega; če je listnat, in 100 metrov, če so drevesa igličasta. Od te prepovedi so prosti oni, ki morajo v gozdu stanovati radi dela ali drugih upravičenih poslov. Njim je dovoljeno, da ob potrebni previdnosti lahko netijo le toliko ognja, kolikor ga je potrebno za kuhanje. Ogenj morajo pogasiti, preden ga zapustijo. V bližini gozdov je prepovedano sežigati rastlinske ostanke na razdalji pod 100 metrov.
- 3.) Prepovedano je kajenje na poti skozi gozd. Kršitev te prepovedi kakor tudi prepovedi pod št. 2.) se kaznuje z globo od 50 do 100 lir.
- 4.) Kdor v slučaju gozdnega požara odloči brez upravičenega razloga pomoč ali službo uradniku, ki vodi gašenje, se kaznuje po čl. 435. kazenskega zakonika.
- 5.) Gozdno oblastvo, ki se nahaja na mestu požara, ima dolžnost, da izbere in uporabi sredstva, ki so najprimernejša za gašenje, in mora gašenje tudi voditi.
- 6.) Ako ni takega organa ali ni pristoli, mora vsako drugo oblastvo ali vsak agent, ki mu je bil požar naznanjen, smatrati za svojo dolžnost, da začne takoj z gašenjem ter da obenem pravočasno poskrbi za obvestitev gozdnega oblastva, kjer je mogoče.
- 7.) Agenti morajo dalje naznaniti najbližjemu oblastvu vsak ogenj v bližini gozdov ter poskrbeti osebno za to, da se takoj pogasi, kadar je to mogoče.
- 8.) Vsi pripadniki oboroženih zborov (karabinerji, financarji, miličniki) in občinski agenti imajo ne samo pravico, temveč tudi dolžnost zahtevati od vsakogar, ki ga najdejo v gozdu, osebne podatke in navedbo razloga, radi katerega se nahaja v gozdu. To zato, da se v slučaju požara lažje izsledijo krivci in vzrok požara.

BOŽJA POT NA VIŠARJE

Prejeli smo:
Družba Marije Milostljive v Trstu pojde dne 3. avgusta na božjo pot na Sv. Višarje. Odhod z južnega kolodvorca ob 7.40 jutraj. Prihod v Trst dan potem ob 11.15 po noči. Vozna cena (znižana) 58 lir. Listki se dobe do 1. avgusta v ul. G. Rossini 26 (prodajalna nabornih predmetov) in v ul. Risorta 3 (Marijin dom). Somsiljeniki povabljeni!

Naznanitev pridelka grozdja

Užitninska uprava v Trstu sporoča:
V smislu V. odstavka čl. 184. in naslednjih pravilnika za iztirjevanje notranje užitnine, kateri je bil odobren s kr. odlokom od 25. februarja 1924., št. 540, se pozivajo vsi gospodarji in upravitelji vinogradov tostran užitninske črte tržaške občine, da naznanijo osrednjemu užitninskemu uradu (Punto Franco Vitt. Em. III.) najkasneje do 31. avgusta t. l. pridelke grozdja bodoče trgatve. Naznanitve se morajo napisati na posebnih vzorcih v dveh izvodih. Vzorci se dobijo v osrednjem užitninskem uradu.

Kdor ne naznanja pridelka, bo kaznovan po zakonu.

Esperantski kongres

Letošnji svetovni esperantski kongres se bo vršil od 28. julija do 4. avgusta na Gdanskem. Pričakuje se več tisoč udeležencev iz približno štiridesetih držav. Esperantski jezik se je v zadnjem času zelo razširil posebno na Ruskem, na Balkanu in na Japonskem. V Jugoslaviji se stavijo svarilni napis v esperantskem jeziku. Kakor znano, je znak esperantistov peterogradska zelena zvezda.

CERKVENA GLASBA

V nedeljo se je vršila v cerkvi sv. Vincencija ob 11. uri izredna slavnost ob priliki proslave cerkvenega patrona. Pri slovesni maši, kateri je prisostvoval tudi prečlenjeni škof Fogar, je pel poseben pevski zbor, obstoječ iz raznih dam in gospodov, ki so pod vodstvom znanega glasbenika č. g. Josipa Križmanca izvajali Filkejevo mašo v čast M. B. Zbor, ki se odlikuje po jako dobrih elementih, je pel disciplinirano in z razumevanjem ter bil predmet splošnega priznanja. Orglal je znani glasbeni direktor naše stolne cerkve Carlo Painich, ki je seveda izvršil svojo nalogo s finim umevanjem. Nekateri gregorijanski kosi so bili podani v psalmovih tonih, katere je lepo harmoniziral za mešani zbor sam g. Križman. V splošnem je bilo izvajanje jako zadovoljivo in želeli bi bilo, da se nadaljuje s pričetnim delom na polju cerkvene glasbe, zlasti ko ima ta pri nas v Trstu ravno v g. Križmanu, tozadnem strokovnjaku, gotovo najboljšega in navdušenega tolmacha.

TRŽAŠKI BLAGOVNI TRG

Zadnji dnevi so značili za tržaški blagovni trg višek v letošnji sezoni. In to v vsakem oziru. Na trg pripeljana količina blaga so dosegle nepričakovano višino in kupčije, sklenjene v zadnjih dneh, so dale trgu neverjeten življenjski impulz. Površnega opazovalca bi že pogled na trg v zadnjih dneh skorodala prijetno iznenadilo. Poseben prijeten vtis je napravil sadni del trga, ki je nudil kupcem dobesedno vse, kar so si želeli. Na vsak način je k temu pripomogla zadnja nevihta, ki je vrgla na trg veliko množico blaga naenkrat, tako da so cene začele omahovati. Glavni pridelek na sadnem trgu so sedaj breskve. Bilo jih je na trgu nad sto centov.

Na zelenjadem trgu zavzema polagoma fižol prvo mesto.

MARIJINO CELJE NAD KANALOM

Nova maša.

V nedeljo, 17. julija smo imeli prav redno cerkveno slavnost. Naš domaćin, g. D. Darko Goljevšek je ta dan daroval prvo sv. mašo. Od blizu in daleč je prišlo naše ljudstvo, da prisostvoje temu za vso faro pomembnemu prazniku. Vas Lig je bila vsa praznična. Lepo okintani slavaloki so vodili od novomariške rojstne hiše do marijinoceljske cerkve, katera je bila mnogo pretesna, da bi mogla sprejeti vse vernike. Novomariška je sprejela Marijino družbo z nagovorom ter mu izročila lep sopek rož. Pri vstopu v cerkev so zapeli domači pevci lepo Vodopivčev: Pozdrav novomariško, nakar se je začela služba božja. Peta se je Gruberjeva jubilejna maša. Petje je vodil naš g. kurač, orgel pa je g. učitelj Maurič. Velečastiti g. dekan iz Kanala je s prižnice pozdravil novomariška. V dolgem in lepem govoru je proslavljaj današnji dan ter pomembnost darovanja nove maše.

Brez dvoma, da bo ostal vsem ta govor in vsa slovesnost v neizbrisnem spominu. Po končani cerkveni slovesnosti se je vršilo kosilo. Ob tej priliki se je naš bivši kurač, preč. g. Milanič, spomnil novomariška iz leta, ko je bil ta še otrok. Omenil je, da je takrat naš slavljencev čutil v sebi nagnjenje za duhovniški stan. Vsem prijaznim nagovorom se je zahvalil preč. g. novomariška, kjer se je v prvi vrsti spomnil z vso hvalečnostjo svojih roditeljev ter vseh ostalih dobrotnikov in prijateljev.

TOLMIN

Naš lep kraj in dobri zrak sta nam privabila mnogo tujcev iz vseh mest. Mislili smo že, da se bo tujski promet vršil v manjši meri kot druga leta, toda zdaj kaže prav dobro, čeprav dobičaka od tega ni velikega, ker tujski promet vršijo takorekoč letovisnji turisti med seboj, namreč z ustanavljanjem svoje ekonomije. Edini dobiček prihaja od najemnine.

Letošnja letina kaže dobro: koruza, krompir, ajda obetajo mnogo in tudi sadje, posebno jabolka.

STANJEL

Nestropno smo pričakovali 31. t. m., da uprizarimo na našem odru igro »Golgota«. Zaljubljeni pa, da imamo v Stanjelu večkrat smolo. Do dolocene dne nam ni bilo mogoče dobiti dovoljenja. Ampak upanje imamo še vedno, da nam oblastva izda potrebno dovoljenje in da priredimo vsaj v sredini meseca avgusta našo veselico. Ker smo pa sosedna društva opozarjali in prosili, naj ta dan ne prirejajo veselice, jih v ljudno prosimo, naj nam to oprostijo.

Znanost in umetnost

Kaj je tvarina

V tem trenutku držim v roki kos železa. Ima posebna svojstva, po katerih ga spoznam — na primer barvo in težo. Vprašujem se, če li niso ta svojstva tudi del njegove umevanja, prav tak del kot so del železa samega. Če bi bil jaz biljenkrat večji ali manjši, bi li mogel se spoznavati železo po njegovih svojstvih? Ni li morda naše pojmovanje materialnega sveta le produkt našega uma?

Na to vprašanje odgovarja fizik. Predstavljajmo si za trenutek, da posedujemo moč, da sami sebe lahko povečamo ali pomajhamo. Prva možnost, ki sem jo omenil, ni zanimiva, kajti če bi rastli in postajali večji in večji, bi se nam zdelo, da se železo vedno bolj manjša, in to bi se nadaljevalo do mikroskopične velikosti, nakar bi zginilo izpred naših oči popolno-

ma. Krenimo raje v nasprotno smer. Preden se začnemo majhšati, vidimo, da je površje kovine gladko izlikano in po našem umevanju popolnoma ravno.

Toda ko se manjšamo, nam nepravilnosti na površju postajajo vedno bolj vidne. Ko smo manjši kot ena pedesetina centimetra, vidimo, da je površje prej gladkega železa zelo robato — mi namreč se niti ne zavedamo, da smo manjši nego smo bili. Prej komaj vidno praske so zdaj globoki žlebovi, povsod okoli se pa raztresene velike jame, luknje in vdrtine. Mi se manjšamo naprej, ali bolje, vesoljstvo okoli nas postaja vedno ogromnejše. Dosežemo ultramikroskopično velikost eno stotisočinko enega palca in stojimo na železnem površju. Kje smo? Sredi neizmerno silne gorate dežele; strahovite soteske in globoke breznice nas obdajajo od vseh strani. Gore so prav značilne: ostrorobe, raztrgane, zlomljene in nam razodevajo kristalno strukturo železa.

Pozorišče se brzo izpreminja. Gore segajo v neskončne višine. Breznice se odpirajo pred nami in nenadoma se zvrnemo in padamo — ne, plavamo — v prostoru. Železo je bilo zgrajeno iz molekulov, ti pa iz atomov, mi smo se pa zdaj pomešali med nje. Naša velikost je namreč eno bilijontinko enega palca. Trda tla, na katerih smo stali, so postala praznota in kako različen pogled se zdaj nudi našim očem! Kaj prav za prav vidimo? Ničesar, kajti materialno vesoljstvo je zginilo, mi smo pa v svetu, kjer je tvarina postala nič! Premajhni smo, da bi videli tvarino, kakršna je, in še vedno preveliki, da bi opazili elektrone in protone, ki jo sestavljajo.

Zmanjšamo se še za desetisočkrat, tako da postanemo komaj eno kvadrilijontinko naše prvotne velikosti. Tedaj opazimo, da plava proti nam kroga nekako naše velikosti in da se sveti na poseben način, da jo je čudno videti v popolni temi, ki jo obdaja. Nikake gotovosti ni, da bi bili elektroni ali njihovo jedro svetli v pravem pomenu besede, kajti v primeri s svetlobnimi valovi so tako zelo majhni, da bi bila njihova barva popolnoma različna od tega, kar razumemo pod imenom barva. Znanost je pač brez dvoma dokazala, da obstajajo elektroni in njihova jedra, ki so iz protonov, in elektronov in opis čudovitih lastnosti železa je do tu pravilen, vsekakor se moramo od tu dalje poslužiti samo naše domišljije, če hočemo sklepati, kaj je še dalje.

Cakamo, da se zmanjšamo toliko, da lahko splezamo na ta majhen planet. Ko se zdaj ozremo okoli, opazimo v daljavah druge elektrone, v daljavi pa, ki je stotisočkrat večja od elektronevega premera, opazimo nekoliko večji predmet, ki gotovo ne more biti drugo kot jedro, okoli katerega elektroni krožijo.

Se to razdaljo moramo premostiti. Postali smo tako majhni, da nam je elektron videti tako velik kot naša zemlja. Ko tako pleše okoli svojega jedra, se nam zdi da je v tem podobnem planetu, ki pleše v našem solnčnem sestavu. Kakšno je neki površje elektrona? Kdo more to vedeti; kdo ima toliko domišljije, da bi si mogel to predstavljati? Tvarina ni več, kajti videli smo pravkar, da so dobro poznana svojstva tvarine ostajala le od atomov, le do velikanskih zborov elektronov. Znanost se nagiba že nato, da pripiše neznanost maso elektrona energiji, ki jo vsebuje, krogljica koncentrirane energije pa je tako izven območja našega pojmovanja, da si je ne moremo predstavljati.

Filozofična in psevdoznanstvena sklepanja kažejo na sorodnost med atomskim in solnčnim sestavom in pravijo, da kakor je prvi svojstven del poslednjega, tako je lahko tudi drugi, to je solnce s planeti, tudi samo atom nekakega neskončno večjega makrokosmosa. Ali pa, če bi mogli pregledati površje elektrona, ne bi li našli na njem skupine živih organizmov? Bajna so taka uganjanja, ampak brez vrednosti, ker dokazati jih ne bo mogoče nikoli. Konservativni znanstveniki vsekakor kažejo, da je podobnost med atomskim in solnčnim sestavom le površna in da pri temeljitih primerjanju nista kmalu; pojasnjujejo nam nadalje, da je mnogo težko, ki se stavijo na pot veri v tako komplicirano vesoljstvo. Toda ni li tvarina sama na sebi dovolj komplicirana stvar, ne da bi bilo treba iti mimo nje še naprej? Raskroji smo jo in razcepili v elektrone in elektronsko jedro, od tvari- ne smo prišli do elektricitete, od elektricitete do energije in navzlic temu ni še vedno nikogar, ki bi nam mogel odgovoriti na vprašanje, kaj je tvarina, kajti, kje je kdo, ki ve, kaj je energija?

Kadar si poskušajo povprečni človek predstavljati dejstvo, ki ga je slišal že tolikokrat, da je namreč vesoljstvo sestavljeno iz atomov, naleti na takšne težave, da ne ve, kako bi mogel vse to pojmovati. Znašiti pride tako daleč, da primerja atome opeki, ki sestavljajo poslopja, toda tudi v tem slučaju nima nikakega pojma, kako veliki so ti končni delci. Če bi namreč bila »atomska opeka«, ki sestavlja prašek, ki meri v premeru komaj eno tisočinko enega palca (tak prašek bi bil prostemu očesu neviden), povečana do velikosti navadne gradbene opeke, bi tisti prašek postal tako velik kot je gora Everest. Gumijeva žoga, ki jo rabijo pri igranju tenisa je napolnjena z zrakom, ki je sestavljen iz molekulov. Če bi vsak poseamezni zračni molekul v njej narastel do velikosti iste žoge, bi prvotna žoga postala tako velika, kot je naša zemlja.

Bacon je nekoč poskušal stisniti vodo v svinčni krogelj. Voda pa, namesto da bi se stisnila, je proknikala skozi solidno svinčeno steno in se nabrala zunaj v drobnih kapljicah. To je bil prvi dokaz, da atomi ne tvorijo solidne mase, nego da je med njimi prostor.

Tudi med molekulami je mnogo praznega prostora in različni molekuli se znajo tako pomešati med seboj, da zavzamejo pomešani manjši prostor, kakor če bi bili ločeni vsaka vrsta zase. Na primer vlijte v pesodo 50 kubičnih centimetrov žitnega ali vinskega alkohola in ravno toliko vode. Skupaj bi moralo biti zdaj 100 kubičnih centimetrov, pa jih ni, temveč samo 97.

Zdaj vemo, da je atom sestavljen iz jedra pozitivne in negativne elektrike, okoli katerega krožijo elektroni kot planeti okoli solca. Kakšno vrsto tvarine sestavlja tisti atom, je odvisno od preobilice pozitivne elektrike v jedru in od števila elektronov, ki krožijo okoli. Vodik, ki je najlažja tvarina, ima v atomu le en elektron, helij ima dva, litij tri in tako dalje do uranija, ki je najtežja tvarina in ki šteje v atomu poleg jedra še dvanajdeset elektronov.

Premier atoma je premer najširših krogov, ki ga delajo njegovi elektroni, delci elektrike, ki sestavljajo atom, so pa približno stotisočkrat manjši. Prostor, ki ga zavzema elektrika, je tako silno majhen v primeri s prostorom, ki zavzema atom, da če bi pobrali vsa atomska jedra in vse elektrone, ki sestavljajo Woolworthovo palačo palačo v Novem Yorku in jih stisnili v kompaktno maso, bi ta masa ne bila večja kot je glavica navadne igle bucike. Na vprašanje, kaj je tvarina, bi človek lahko pravilno odgovoril, da tvarina je praznata.

Navzlic navidezni solidnosti je znanost dokazala, da je kos železa večinoma prazen prostor. Odkod, potemtakem, prihaja njegova teža? Odgovor je, iz skrajne gostote njegovih končnih delcev. Z nekoli- kim računanjem dosežemo, da je atomsko jedro okoli petindvajset bilijonokrat gostejše od vode. Če bi jih bilo za en kubični centimeter, bi tehtala 25.000 ton.

Dr. D. H. Menzel - F. M.

Nansenova koncesija

(Spomini s pota)

Profesor Nansen je bil pravzaprav raziskovalec polarnih krajev in učenjak. Ko pa je v letih 1921-22. zavladala v sovjetski Rusiji lakota, se je napotil v Rusijo, da pomore nesrečnim ljudem. Sovjetska vlada mu je dala na razpolago več ogromnih zemljišč ob Volgi in v Ukrajini. Sklenila je z njim celo tozadevno pogodbo, ki je veljala za dobo petih let, in mu je šla v marsičem na roko. Nansen si je s pomočjo svojih ljudi, svojega denarja, ki ga je dobil kot Nobelovo nagrado, in drugih prispevkov v znesku 20.000 funtov nabavil vse potrebne stroje, si zgradil poslopja in pripravil vse ostalo. Izmed zemljišč, ki mu jih je stavila vlada na razpolago, si je izbral eno posestvo v Saratovski guberniji, drugo blizu Dnjepra v selu Mihajlovka, ne daleč od postaje Apostolovo.

Ta poslednja »Nansenova stanica«, kot so jo splošno nazivali, se je nahajala v južno-ukrajinski stepi. Daleč na okoli ni gozdov, zemlja je zelo plodna in mastna. Njena plast meri v globini kakih 80 cm. V tej stepi razsajajo po večini močni so-

(Dalje na IV. strani)

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 953

SAMOSTOJEN krojač, popolnoma izurjen in krojen, išče službo pri masnalkarni trgovini. Ponudbe na naslov: Kikelj Ivan, Petrovobrod 83 (Piedicelle). (1009)

FRANC ROSIČ, Breginj 110, izvršben pomočnik, želi vstopiti v službo takoj. 1010

BARRICA avtorizirana sprejema nočee. Govori slovensko, Slavec, via Giulia 29. 893

KRAŠKI teran prvovrsten (omica) L 4.80 liter. Siroc, Godnje (Dutovlje). 985

PONTE D'AGUISTO Trst, Corso Garibaldi 1. Najbogatejša izbira sraj in modnih potrebščin za moške. Najnižje cene. Fonte d'Agusto. Trst. 983

LAPECERJUSKI papir za dekoracije sob po nizkih cenah. Trst, Viale 20 Settembre 16. 972

AKO imate za popraviti ure in zlate predmete, obrnite se do Frana Keber, Idrja, ki izvršuje popravila v lastni delavnici po nizkih cenah in z jamstvom. Izbera pravih evropskih ur, zlatih in srebrnih predmetov. Kupuje staro zlato in srebro. 853

ANTON PECAR, tovarna glasovirjev. Trst via Scussa 8, prodaja, popravila, oglašuje in menjuje glasovirje, harmonice in orgle. 955

TRGOVSKI pomočnik išče službe, bodisi v mestu ali na deželi. Naslov pri gosp. upravi. 1012

PONVE iz aluminija v serijah, 5 kosov po cm 18, 16, 14, 12, 10 L 20 skupno. Piazza Oberdan 1. 973

HLAPCA, priletnega, za kmetijska dela iščem. Via Commerciale 80. 1011

Elizabeta Umek

je danes, po dolgi in mučni bolezni, mirno v Gospodu preminula. Žaluzi soprog Fran, hči Zora in ostali sorodniki označujo to tužno vest vsem prijateljem in znancom. Pogreb pokojnice se bo vršil v petek, 29. t. m., ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice bolnice Regina Elena, na tukajšnje pokopališče.

TRST, 28. julija 1927.

Soprog Fran in hči Zora

VELIKE ZALOGE

ÖHLER

LIKVIDIRAJO

PARTIJE BLAGA DOLOČENE

ZA IZVOZ

Vsled visokega tečaja lire ni bil drignjen velik del blaga, ki je bil namenjen za izvoz. (Blago je brezhibno in prvovrstno.) Namenili smo se vsled tega, da ga ponudimo svojim tukajšnjim odjemalcem z razliko cene, ki bi jo morali žrtvovati in je likvidiramo na drobno v »oddelku na debelo«, v prvem nadstropju, ki je v to svrho nalašč prirejeno.

Prodaja se začne

DANES

in bo trajala le malo časa, t. j. dokler bo zadovoljala zaloga.

Kako se bo prodajalo?

Neto cassa brez vsakega popusta.

Kedaj se bo prodajalo?

Od 9.—12. in od 16.—19.

Po kakih cenah se bo prodajalo?

Po nakupnih cenah in pod temi.

Kaj se bo prodajalo?

Bombaževine, perilo na meter, volnenine, svilenice, rogavice, plenene, modre potrebščine za gospode.

To blago »izvoznega oddelka« se ne bo prodajalo na debelo in ne bo razstavljeno v oknih. Priporočamo kupcem, da se poslužijo raje v predpoldanskih urah, ker bodo našli večjo izbero in manjši naval.

Edina nakupna prilika

FERRO CHINA PIGATTI

Okrepevalno sredstvo, predpisano od zdravniških avtoritet proti MALOKRVNOSTI, BLEDECI in za OKREVANJE

LEKARNA ZANETTI - TRST - Via Mazzini

PODLISTEK

FRANCE BEVK:

(45)

Jakec in njegova ljubezen

Čutila je, da pada, da globina nima konca in se ne more nikamor oprizeti. Popraviti se več ne da. Kaj bo na dnu tega? Kaj bo na dnu tega?

Hotela je prebuditi moža in mu povedati vse. Kaj? — če se ničesar ne spominja. Vse, kar mora priti; to, kar ve; kar je ostalo v nejasni predstavi tistega večera. Nato bo ostalo prihranjeno njegovo zaupanje. Prosila ga bo, naj jo sdi takoj, ali pa naj ji odpusti. Morda bo sodba milejša.

«Jaka,» je poklicala. «Jaka!»

Jaka je odprl oči in nehal sopsti. Počasi se je zavedel in se stežka predramil.

Micki je bilo žal, da ga je poklicala. Ni vedela kaj naj mu reče.

«Ne morem spati,» se je izgovorila. «Bilo me je strah.»

14.

Čez mesec dni sta nedeljskega popoldneva Micka in Jakec sedela za mizo in igrala domino; otrok se je igral na peči.

Micka se je bal da dan za dnem, večer za večerom, kdaj pride njen mož z razodeto tajnostjo domov, a je usnivala v mir, ko je videla, da se njegove oči in njegov glas ni spremenili. Njen strah je otopel. Vendar je prosila moža, naj se ne ustavlja pri ljudeh, naj gre naravnost domov in naj ne postuže nikogar, zakaj ljudje so zlobni.

Že dolgo ni šla k maši. Najrajši bi se ne bila prikazala nič več in hiše. Zakrivala je vse snake najkrajnje, a je vedela, da ljudje že očito posejajo poglede na njo in da že vsi otroci vedo za nasečevanje, ki pada nanjo. Vedela je tudi, da bo tudi kmalu vsem očito.

«Dvojna šestica je na vrsti!» je dejala Jakec otroško veselo in postavil domino na mizo.

Micka je zakrivala črne ploščice z roko in pobledela. Začutila je bolečino v križu, morala se je dvigniti.

«Kaj ti je?» je vprašal Jakec.

«Ne vem,» je odgovorila Micka. «Zbodilo me je.» Postavila je domino, da bi ne vzbudila nezupanja v svoje besede.

Jakec jo je pogledal; dolgo je objemal njegov pogled oblike njenega telesa. Njegove oči so se zamislile par trenutkov, nato so pogledale v domine in iskale število.

«Šest — tri, šest — tri,» in je ni mogel najti. Ves zmeden je bil. Dobil je trojko, jo postavil in zopet uprl pogled vanjo.

Micka je opazila njegov pogled. Tudi njegova hipna zmedenost ji ni ušla. To jo je razburilo, zdelo se ji je, da ji gori kri po žilah. Nenadoma jo je objela slabost, da je porinila domine od sebe in sedla.

«Ne morem več.»

«Pa nehajmo,» je dejal Jakec na videz mirno, razdri igro in je ni več vprašal, kaj ji je.

Micka je videla, kako je Jakec vstal, ne da bi jo pogledal, in šel po mizi. Od kamprinih vrat do klopi nazaj. Njegovi koraki so bili dolgi in odločni. Otrok ga je klical s peti, ni se ozrl vanj.

Jakec ni vedel določno, kaj se godi v njem. Počasi, leno in strahljivo so vstajale misli, se zamotavale in izginjale. Bil je preveč plašen, preiz-

mučen, da bi mogel soditi. Njegovo znanje je bilo o mnogoterih stvareh, in posebej o stvareh, ki so zadržale najintimnejše duševsko življenje, nepopolno. Kar je vedel, je izvedel iz kvant. Mnogoteri vprašanja so bila, ki ni znal natančno odgovoriti nanje.

Moltal je, da bi se ne osmešil. Moltal je tudi, če bi imel devdeset odstotkov gotovosti na dani, a bi ostajalo deset odstotkov druge, naspotne možnosti.

Ni preslišal glasu, ki je šel pred dnevi iz družbe polpejanih ljudi za njim. Ni ga hotel slišati. In še: ni ga mogel razumeti.

Nekaj ga je vznemirjalo. Zakaj mu žena ni povedala? Ali se ga boji? Ali je on odločil število — tako naj bo in ne drugače!

V močgane je padla druga okolnost, ki je izpodbijala prvo. Zavrnil jo je z vsem ogorčenjem, s to zavrnitvijo je dal prostora tretji okolnosti in možnosti.

Tako je hodil od kamre do klopi in mislil, nazadnje je zamislil tisto možnost, ki se mu je zdelo najbolj naravna in najlažja, nasmejal se je v mrtvaško blede obraz žene in dejal:

«Pojdi v posteljo! Bolna si. Skuhal ti bom čaj.»

Gla s je bil tako dober, tako skrben, da se Micka ni mogla ustavljati.

Prinesel ji je čaja na posteljo in dejal: «Jutri sem obljubil k Doljaku na dnino. Ali naj grem?»

Ni mu mogla braniti, bi mu bila privohtila, tako ga je imela rada, tako se je čutila njegovo sužnjo...

15.

Mislil, ko so morale Jakca prejšnji dan, so se spovarčale. Ko je metal seno na voz in mu je pot v curkih tekel s čela, je razmisli v zaporedoma

in je znova ostal pri možnosti, ki je bila najlažja in jo je potrdil sam v sebi.

Na vozu je stal mladenič, čigar obraz je bil starikav, kakor obraz moža, in se je neprestano smejal, norčeval in tlačil seno pod noge.

Ko je Jaka vrzel nov šop sena na voz, so mu vele ušle iz rok in ostale s senom vred na vozu. Sirovež jih je brnil, da so zletele z voza s tako naglico, da jih Jaka ni mogel ujeti, ne se umakniti, udarile so ga čez čelo.

Opetekel se je po tleh in se prijel za glavo. Navzoči so ostali in pogledali, mladenič na vozu je v začudenju odprl usta. Udarec ni bil hud, Jaka se je pobral, tipal z roko in dejal:

«Gledal bi. Še zdaj vidim črno pred očmi.»

«Takega roga ti nisem naredil kot tvoja žena.»

Mladenič se je zasmejal. Jaka ni preslišal besede in je grenko občutil smeh. Kaj sem jim storil, je pomislil, da so pred trenutkom gledali z usmiljenjem name, zdaj pa se škodoželjno smejejo?

Spoštovanje, ki je nehoti nastalo tedaj, ko je sezidal hišo in dobil lepo ženo, je izginilo. Obrazi so nasproti njemu dobili iste poteze kot so jih nosili poprej, njih besede so postale norčave. Opazil je še nekaj drugega, česar poprej nikoli ni videl. Ljudje so se razgovarjali v njegovi neposredni bližini, merili s pogledi vanj in se smejali. Mislil si je, da je to samo njegova domišljija in ne govorijo o njem. Pa je zaslišal jasno in razločno ime: Micka! In tedaj so merili z očmi v njega.

Beseda o njegovi ženi ga je ta hip nemilo zadela. Njemu bi lahko dejali karkoli, le njegovi ženi ne. Ta trenutek ne, ko je gorela skrivnost v njem in je bil sam jezen, ker ji ni mogel do dna,

vero-vzhodni vetrovi, ki so glavni vzrok periodične suše. Nansenova posest je merila preko 5.500 hektarjev in je bila prej last generala Sinjelnikova. Pozneje pa jo je upravljalo »Udruženje sovjetskih ekonomistov jekaterinskega okraja«. Toda ta družba je zamogla obdelati od tega ogromnega kompleksa zemlje komaj 80 hektarjev.

Prebivalstvo je Nansenovo mislijo spočetka gledalo po strani. Ruski muzik je sploh konservativen in nezaupen. Bili so se seljaki, da niso ti ljudje morda agenti Sinjelnikova in jim hočejo spet odvzeti zemljo, ki je merila 14.000 hektarjev in ki so si jo porazdelili med sabo. Toda to nezaupanje je kmalu spuhlo. Nansenova mislija je pričela delovati vsestransko na svoji zemlji, pa tudi drugod, seljakom je pomagala z nasvetom in materialno, kjer se je le dalo.

Delo na Nansenovi posesti ni bilo lahko. Treba je bilo početi prav pri temeljih, graditi nova poslopja, kajti stara so že razpadla. Delavci so se morali šele učiti v ravnanju s stroji. Zemlja se je morala preizkusiti. V prvem poletju so izorali komaj 600 hektarjev zemlje in jo posejali s pšenico in ržjo. Uvedli so povsem znano gospodarstvo. V prvem letu so si pridobili mnogo izkustev. Zato pa jim je predla precej trda in so le stežka krili vse stroške.

Naslednje leto so orali globlje in izorali že preko 1000 hektarjev zemlje. Pričeli pa so gojiti tudi druge kulture, posebno solnčnico in koruzo. Redili so živino, zlasti konje svinje in govedo. Zgradili so si majhno električno centralo. Osnovali so tečaj za strojnike, pričeli so s prostornim delom med seljaki in delavci. Sploh je Nansenovo delo cvetelo in uspevalo. Rabili so Fordsonove traktorje. Ti stroji, 20 po številu, in 10.000 rubljev v denarju so bili dar ameriške misije baptistov.

Ob koncu drugega leta si je »Nansenova stanica« opomogla tudi gnojni. Okoliškim kmetom je prodala za majhen denar preko 40.000 pudov očiščenega in dobrega semena. Živina se je pomnožila tekom enega leta za 70 glav. Nansenova kolonija je postala središče gospodarskega življenja v pokrajini.

Toda nastavljeni delavci so zahtevali vedno znova višje plače. V dobi dveh let se je njihova plača morala zvišati za celih 70 odstotkov. Njihove organizacije niso imele obzira. Cene blaga pa so pričele padati in so do lani padle za 70 od sto. Pretila je spet kriza.

Pričela se je še bolj temeljita racionalizacija. Izkoristili so se poljedelski odpadki, slama se je uporabljala kot kurivo. Pričelo se je gojiti mlekarstvo. Površina obdelane zemlje se je podvojila. Tako bi se finančno stanje tekom dveh let zamoglo do čela sanirati. Cene pa so še vedno padale, pri pšenici na pr. od 2 rubljev na 1.20 rubljev za pud. Plače pa so se spet zvišale za 20 od sto. Tako je dobival težak 1. 1925. 30.42 rubljev na dan, lani pa kar 36.70.

Gospodarstvo te kolonije bi bilo moralo propasti, ako bi se ne našli krediti, da se pospeši delo in razširi obdelovanje na vseh 5.500 hekt. zemlje. Nansen pa se je odločil, da bo likvidiral kljub temu, da je bil finančni položaj njegove »stanice« ob tistem času okviren. Toda na Nansenov sklep so vplivali drugi elementi, socialni, moralni in politični.

Nansen in njegovi ljudje so prišli v Rusijo z edinim namenom pokazati ljudem, kako je treba obdelovati zemljo, da se kaj prihrani tudi za leta suše in glada. Prišli so in so pustili vse politiko na stran. Toda ljudje so rovarili proti njim, ne sicer njihovi sosedje in kmetje, temveč in tembolj so jim zavidali njihove uspehe vodstva drugih državnih posestev. Celo tožili so jih, da so rabili pesek za gradnjo pri državnih kamnoseških podjetjih. In vodstvo »Nansenove stanice« je bilo obsojeno. Sodne oblasti so sicer uvideli, da se mu godi krivica, saj je moral po pogodbi tekom petih let vse posestvo s premoženjem in nepremičninami, z aktivno in pasivno pripadati državi. Toda niso se hotele zameriti oblastem, ki so vodstvo Nansenovega podjetja tožile in ki so predstavljal vladne kroge v Ukrajini. Taka je bila atmosfera, v kateri se je kretalo snovanje in delovanje »Nansenove stanice«.

In Nansen je likvidiral. Glavni koncesijski odbor sovjetskih oblasti je sprejel likvidacijo na znanje, ker jo je moral sprejeti.

ukrajinska vlada pa jo je vzela na znanje jako ravnodušno in skeptično. Seljaki, ki so vzljubili Nansenovo delo in njegove ljudi, niso hoteli verjeti, da je temu tako. Pred kratkim so Nansenovi ljudje odšli.

Posest je bila predana organizaciji OZET. Njen prvi korak je bil, da je znižala delavcem plače za 30 od sto.

Ko smo obiskali posest, ki je bila še pred kratkim v Nansenovih rokah, se naš poset smatrali kot intervencijo prof. Nansen, naj se posest povrne prejšnji upravi. In so nas celo seljaki prosili, naj se to prej ko slej tudi zgodi. Pa so obstali kot prevarani, ko smo jim dejali, da to ni mogoče.

Sovjetske oblasti so res pričele ustanavljati avtonomne gospodarske jedinice po vsem svojem teritoriju, le da v svoji politični zaslepljenosti včasih naravnost ovirajo njih svobodni in uspešni razvoj.

Druge Nansenove koncesije ob Volgi se je razvijala mnogo slabše in je celo kvarno vplivala na ljudi, ki so si ustvarjali zelo neprijetna naziranja o tujcih. Njeni uspehi niso niti zdaleka ne v gospodarskem, pa tudi v nobenem drugem oziru, dosegli ukrajinske koncesije. In sedaj tudi ta severna Nansenova koncesija likvidira. V vsakem slučaju pa sta ta dva Nansenova poskusa dokazala pravilnost sovjetske ekonomske politike na ruskem teritoriju, ki pa naj bi se ne smela same projektirati, ampak tudi čim prej praktično izvajati.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Muzeji

Muzeje imajo vsi kulturni narodi. V njih hranijo in kažejo na ogled vse narodne starine in redke zanimivosti, orodje, listine, stare knjige, spomenike itd. Po tem, kaj hranijo muzeji, jih delimo na: arheološke, zgodovinske, narodopisne (etnografske), muzeje za umetnost, za zoologijo (in živalstvo), rastlinske (botanične), gospodarske, trgovske in industrijske muzeje. Poleg tega imamo še veliko muzejev, v katerih se nahajajo zbirke posebnih vrst, a to so posebni (specijalni) muzeji. Poleg tega je pa še veliko drugih.

V »arheološkem« (starinskem) muzeju se nahajajo razne starine (napisi na kamnih, orožje, nakiti, posode, kipi, slike, denar itd.). Navadno takih narodov, ki so že izginili (Egipčani, Asirci, Babilonci, Grki, Rimljani). V zgodovinskem muzeju se nahajajo različne listine, ki pričajo o zgodovini posameznih narodov, ki še žive, in celega človeštva. Poleg tega: narodna nošnja, stare slike znamenitih ljudi itd. V etnografskem muzeju se zbirajo različni ostanki kakega naroda, ki pričajo o njegovem narodnem obetju. (Prideje v poštev pred vsem nomadski narodi, poljedelski in pastirski). Zbrane so tam razne kosti, orodje, koža, platno, volna, kovine itd. V muzeju umetnosti se nahajajo razna stara umetniška dela, ki pričajo o umetnosti kakega naroda, to so različne umetniške slike, cerkevna oprava, spomeniki umetneške vrednosti, pohištvo, dragoceno steklo, porcelanaste posode in tako dalje. V geološkem muzeju naletamo na zbirko različnega kamena, okamenin, kosti raznih živali, ki so že izumrle, skratka vse, kar nam govori o sestoji naše zemlje in njeni zgodovini. Zoološki muzej pa hrani različne redke živali, zlasti take, pri katerih je opaziti kako posebno zanimivost. Botanični muzej zbira podobno rastline vseh vrst, shranjene v posušenem stanju, najrazličnejše njih vrste, ki rastejo na naši zemlji. Gospodarski muzej hrani predmete in izdelke, ki jih proizvaja gospodarstvo. Trgovski muzej vse ono, kar se tiče trgovine, industrijski muzej razkazuje različne obrtne izdelke, stroje, surovine itd. Posebne vrste moderni muzej bi lahko nazvali veliki muzej, ki ti pokaže marsikaj lepega in koristnega.

Velikanski muzeji se nahajajo navadno po prestolnicah raznih držav. Tako imamo največje muzeje v Londonu, Parizu, v Rimu, na Dunaju, v Berlinu, v Moskvi, v New-Yorku itd.

Mlad kralj

Se mlad Amerikanec Tom Campell je lastnik največje farne, ki meri približno 57.000 ha. Kakor je to gospodarstvo po obsegu največje, tako stoji tudi v vsakem drugem ožiru na prvem mestu. Tom Campell ni zamen znan pod imenom »titi kralj«. Tudi za to posestvo veljajo zakoni o pridelovanju velikih množin, o čim večjem pridelku pri malenkostnih stroških in ob zamenj človeškega dela s strojnimi silami. Stalno je pri Campellu uslužbenih nič več kakor petdeset delavcev, kojih šteje se edino le ob žetvi popetori, tako da se računa na 230 ha po en delavec. Delavci delajo po deset ur na dan in dobe zato šest dolarjev. Obdeluje se pa posestvo, kakor že omenjeno, vse s stroji. Na farmi je

petinsedemdeset strojev za oranje, med temi tretjina za deset brazd, dva in sedemdeset strojev za žetev, osem popolnih jeklenih mlatic in 200 žitnih voz, ki prevažajo v skupinah po deset voz skupaj zrna od mlatic do ogromnih skladišč. Tako je mogoče to ogromno posestvo s pomočjo strojev v najkrajšem času preorati, prebrati, posejati in požeti. Na leto se pridelja na tej farmi pol milijona meter-skih stotov, povprečno to pa na dveh tretjinah, kajti ena tretjina se ne obdeluje in se pušča mirovati, seveda prihaja vsako leto drugo zemljišče na vrsto. Omenimo naj, da se stroji popravljajo le ponoči, kajti vsak stroj mora biti zjutraj ob določeni minuti kakor lokomotiva na svojem mestu, pripravljen za delo.

Iščejo se zločinci

Tak oglas je priobčil neki ameriški list in sicer je iskala filmska družba Metro-Goldwyn-Mayer dve sto pristnih, neponarejenih zločincev za neko predstavo. Prišlo se jih je pet sto, od katerih sta se nad dve tretjini odklonili, ker sta bili videti le preveč poštena. Ko je pričel režiser John Robertson s posnemanjem prizorov, se je prepračil, da mu je zmanjkala listina. Od tedaj ga stražita dva privatna detektiva pred dolgimi prsti pristnih zločincev.

Koliko ljudi se lahko hrani na svetu?

Na prvem mednarodnem kongresu za zemljeljnost, ki se je vršil te dneve v Washingtonu (Zed. države), je izjavil berlinski geograf profesor Albrecht Zenck, da more naš svet preživljati osem milijard ljudi, ako bi se vsa zemlja izkoristila. Penck je prekosil v svojih računih svojega tovariša Malthusa, ki je dolešč kot najskrajnejšo mejo prebivalstva na svetu dve milijardi in pol ljudi. Tako je Malthus računal pred sto leti, in ker se je bal, da bo v najkrajšem času preveč ljudi na svetu, je priporočal skrčenje rojstev. Takrat je bilo na svetu 900 milijonov ljudi, sto let pozneje se je zvišalo število še za enkrat toliko. Prorokovanje Malthusovo se torej ni uresničilo. Penck upošteva v svojih računih iztrebljenje gozdov v zmernem pasu in njihovo izpremenitev v polja, ki se obdelujejo na boljši in uspešnejši način. Penck ne verjame, da bi se belokožci ne mogli privaditi na tropске kraje, kjer bi bila še najbolj rodovitna polja.

Nečloveški oče.

Trgovca Heinberga iz Godinga (Cehoslovaška) je imel svojo lastno hčer pet in dvajset let zaprti in jo je prisilil, da je živela v zamreženem zaboju. Svojim sosedom je bil povedal, da stanuje njegova hči pri sorodnikih na Dunaju. Sedaj se ta nečloveški oče zavešča, da je bila hči slaboumna, on pa ni kmet sredstev, da bi zmogel vzdrževati zanj v norišnici. Ljudje pa šepčejo, da so je bila deklica zaljubila v katoliškega učitelja, da pa njen oče. Zid po verozvedanju, ni hotel nič slišati o kakih poroki z drugovercem, zato jo je zaprl. Preiskava bo mogoče ugotovila pravi vzrok tega nečloveškega ravnanja z lastno hčerjo.

Po 5000 letih odkrit zločin.

Dr. George Reisner, ravnatelj od hervardskega vseučilišča in botsonskega muzeja opremljene ekspedicije, je odkril pred kratkim, kakor smo že poročali, grobnico kraljice Heteferes, matere faraona Keopsa. V popolnoma nedotaknjeni grobnici je bila krsta iz alabastra. Ko so krsto odprli, so videli, da je krsta prazna. Reisner si ni mogel raztolmačiti, čemu je bila položena v grobnico kakih 35 m pod zemljo prazna krsta, kajti napis na pa razodevali, da se nahaja v njej truplo kraljice Heteferes, hčere zadnjega faraona iz tretje dinastije in žene Suofruja, prvega faraona četrte dinastije. Sedaj pojasnjuje Reisner v daljšem članku v angleškem listu »Times« to zagonečno zadevo. Kraljico so najprej pokopali poleg njenega moža v Dahschwiju. Kmalu nato so udrl tatovi v grobnico, odprli s silo krsto, polastili se vseh dragocenosti; ko so pa vzel umumijo iz krste, so jo tako poškodovali, da je niso znali več položiti v krsto, marveč so jo kar s seboj vzeli. Ko se je zločin odkril, so se bali povedati faraonu, da je izginilo truplo njegove matere, omenili so mu samo to, da se je izvršil poskus ropa, da so neznani roparji sicer vdrl v grobnico, a se jim rop nikakor ni posrečil. Da prepreči ponovitev takega poskusa, je faraon odredil, naj se krsta njegove matere prepelje na varnejše mesto in sicer v bližino piramide, ki si jo je prav tedaj gradil v Gizehu. Prenos krste se je izvršil — na srečo ni dal odpreti faraon krste in pogledati še enkrat v obraz svoje pokojne matere — krsta je bila seveda prazna. Položila se je v skalo vsekano grobnico, ki se je trdno zaprla in zakrila. 5000 let je ostala grobnica zaprta, dokler ni prišel ameriški učenjak Reisner, odkril grobnico in dognal za zločin, ki se je zgodil pred kakimi 5000 leti. Iz tega se vidi, da niso bile dragocenosti in dragulji nikjer varni pred dolgimi prsti tatov in roparjev, ki se niso strašili niti grobnic.

Izvirna zvižala.

William Goldsmith v New Yorku je zaslužil z zvižajo precej denarja. Vsak dan si je ogledal po časopisih osmrtnice in takoj je odpisal po pošti na naslov umrlega uro po naročilu. Ura je bila vredna dva dolarja, Goldsmith je zahteval zanj pet dolarjev. Dediči niti niso mogli dokazati, da bi pokojnik nikakor ne bil naročil ure. Plačali so zahtevani znesek. Toda tudi Goldsmithu je spodrsnilo. Bral je osmrtnice v lihtih, poslal uro na njegov naslov, toda dediči niso hoteli plačati, tudi ko je Goldsmith trdil, da je dobil naročilo pred šestimi dnevi. Pokojnik je bil namreč že šest mesecev v bolnišnici in je ležal v postelji. Dediči niso mogli dokazati, da je bil naročil uro. Tako so prišli tičku na sled in mu za enkrat ustavili njegovo trgovino in razpečevanje »naročenih« ur.

Koliko je zdravih ljudi?

Dr. Evgen L. Fis, ravnatelj nekega zavoda v New-Yorku, je skozi dvanajst let preiskoval bolnike v svojem zavodu, da bi dognal, koliko ljudi je popolnoma zdravih. Preiskal in dal preiskati je vsega skupaj 400.000 in med njimi se ni dobila niti ena oseba, o kateri bi se lahko trdilo, da je popolnoma zdrava. 60 odstotkov je bilo tako šibkega telesnega ustroja, da niso mogli pogrešati zdravnika. Pri 40 odstotkih ni bila sicer zdravniška pomoč potrebna, toda nobeden ni bil popolnoma zdrav, čeprav se ni tega nobeden zavedal. Večina je bolehalo na živcih, mnogi so imeli šilo ko srce. Mnogi, ki so u sebi trdili, da so zdravi ko riba, so imeli notranje okvare. Vzrok takim okvaram so bili: premnoge cigarete, prevelike količine kave, prestrašna teledadba, s katero so si le preveč mučili srčne mišice. Bolniki se torej lahko tolažijo, da ga celo v tako velikem številu kakor je 400.000, ni človeka, ki bi bil popolnoma zdrav.

Koliko zaslužijo pariški hotelirji?

Biti hotelir v Parizu gotovo ni najslabši poklic. To bi se dalo sklepati po zadnjem službenem poročilu združenja pariških hotelirjev, ki izkazuje med drugim tudi dobičke posameznih hotelov. Glasom tega poročila se gospodarsko stanje hotelov od leta do leta boljša. Hotel »Meuree« je imel n. pr. v preteklem letu 26.7 milijonov frankov dohodkov napram 18 milijonom frankov v predpreteklem letu; čisti dobiček je znašal 7.6 milijonov frankov. »Grandhotel« je imel v preteklem letu 29.7 milijonov dohodkov napram 23.5 milijonov v predpreteklem letu; čisti dobiček je znašal 14 milijonov v letu 1925. Potemtakem so akcionarji teh hotelov lahko zadovoljni, ker se jim na akcije za nominalnih 100 frankov izplača 90 frankov dividende. Hoteli družbe »Rennis« so imeli v preteklem letu 4 milijone frankov čistega dobička napram 3.3 milijonov v predpreteklem letu. Od leta 1925. izplačuje družba svojim akcionarjem 25-odstotno dividendo in poleg tega daje na vsako deseto akcijo eno akcijo brezplačno.

Pokončevanje kobilic potom letal.

Iz Moskve poročajo, da so se letala za pokončevanje kobilic letos uporabljala v Kazakstanu, v nižji Povolgi in v Dagestanu. Na ta način je bilo 26.000 hektarov zemlje popolnoma očiščenih kobilic.

BORZNA POROČILA

Trst, 27. julija 1927.
Amsterdam 731-741, Belgija 252.50-257.50, Francija 71.65-72.15 London 89.10-89.40, New-York 18.30-18.40, Španija 308.25-318.25, Svica 351.00-355.60, Atene 23.85 do 24.35, Berlin 432-442, Bukarešt 10.95-11.45, Praga 54.15-54.65, Madžarska 315-325, Dunaj 253.70 do 263.70, Zagreb 32.15-32.65.
Uradna cena zlata (26.7.) L 354.92; vojnoodškodninske obveznice 62.55.

THOMASOVA ŽLINDRA
Tržaška kmetijska družba v Trstu naznanja, da je sprejela vsa dosežaja dospelja naročila Thomasove žindre po pogojih, navedenih v naši zadnji okrožnici.
Opozorjamo zadrugo in kmetovalce, kateri še niso prijaviili svojih naročil, da bomo letošnjo razprodajo kmalu zaključili, zato jih vabimo, da nemudoma prijavijo svoje potrebo. Kdor ni prejel naše

ponudbe, mu jo na zahtevo pošljemo.

Enako sprejemamo tudi naročila za posamezne vreče, proti predjmu od L 10 za q. Omenjamo, da je letos Thomasova žindra pocenila za preko 40% nesproti cenilanskemu letu.

Naročila sprejema TRŽ. KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU, ul. Torreblanca 19.

Pred zdravljenjem

Lekarna Castellonovich
Trst, Via Giuliani 42
(Sv. Jakob) (827)

GLYKOL

Po zdravljenju

Po zdravljenju

RYA je originalno mazilo **RYA**
ki odpravi vnetja
KURJA OČESA
Dobiva se v vseh lekarnah.
FARMACIA SPONZA - Via Tor. S. Piero 10 - Trst

KRONE
briljante, platni, 20-kronske zlate komade
ZLATO plačuje po višjih cenah
nego vsak drugi
ALBERT POVN - urarna
Trst, Via Mazzini 46

Zobozdravnik
Dr. SARDOČ D.
ordinira v TRSTU
Via M. R. Imbriani 51. 16. ul. (proti V. S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7

Naročajte „Edinost“

Tiskarna Edinost v Trstu
Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji, tiskami, Lynotype, siereotypijo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.
Ul. S. Francesco d'Assisi 20

MOČ PRETEKLOSTI
Roman v treh delih
Spisala V. J. Križanovska.
Iz rusčine prevedel IVAN VOJK.
Cena L 6.—, po pošti priporočeno L 7.40. V inozemstvo L 8.60 proti vnaprej poslanemu znesku. - Roman je izdal iz založila Tiskarna Edinost. - Prodaje: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 20.1., - Knjigarna J. Štoka, Via Milano 37 v Trstu, - Nar. Knjigarna, Gorica, Carducci 7. - Katoliška knjigarna, Gorica, Carducci 4. - Kraigher Josip, Postojna.
Vezane v originalne platnice (cena L 10) se dobi v knjigarni STOKA.

W. J. KRIŽANOVSKA:

NEMEZA

ROMAN

se prodaja

v TRSTU: v Tiskarni „Edinost“, Via S. Francesco 20 (tudi trdo vezan) in v Knjigarni-papirnici Stoka, Via Milano 37. V GORICI: v Narodni knjigarni, Via Carducci 7, v Knjigarni kat. tisk. društva, Via Carducci 2. V KANALU: pri Izidoru Ivančiču. V IDRJI: pri Franu Ciniburk in Valentinu Trevenu. V SOLKANU: pri Mariji Gomišček. V POSTOJNI: pri Antonu Milaycu.

Cena 6.— lir
Po pošti L. 7-50
Prodajalci dobijo običajni popust.

